

Rozdział III. – „Eschatologie im Alten Testament und in der Zeit zwischen den Testamenten”.

Rozdział IV. – „Das Alte Testament im Leben der Kirche” – zawiera 3 artykuły.

1 – „Das Alte Testament auf dem Tisch des Wortes im II. Vatikanischen Konzil”.

2 – „Zum Stellenwert der Biblischen Theologie im Studienverlauf”.

3 – „Die Frau des Bruders. Zum alttestamentlichen Hintergrund der Kiliansvita”.

Rozdział V – „Biblische Spiritualität – Worte zur Einkehr”.

Cały tom podejmuje ważny w Starym Testamencie problem wiary w Jahwe – jedyne Boga. Ukazuje kształtowanie się wiary w jednego Boga w Izraelu. Wskazuje na istotny przedmiot wiary w Boga – eschatologiczną wizję oglądania Bożego oblicza oraz ukazuje środki zrealizowania tej wizji przez wypełnienie najważniejszych dwóch przykazań Starego Testamentu aktualnych i w Nowym Testamencie – „Będziesz miłował Pana Boga twego, z całego serca swego, a bliźniego swego jak siebie samego” (Mk 12, 28).

Częstochowa

Ks. ZDZISŁAW MAŁECKI

ELŻBIETA SOLAK, *Nowobułgarska Biblia i jej język*, Wyd. Uniw. Jagiellońskiego, Kraków 1997, ss. 132.

Autorka, aktualnie asystent w Instytucie Filologii Słowiańskiej UJ, podjęła „temat miejsca i roli przekładu Biblii w procesie tworzenia nowobułgarskiego języka literackiego na tle problemów związanych z kształtowaniem się nowożytniej świadomości narodowej, społecznej i religijnej” (z prezentacji książki). Przedmiotem analizy jest słownictwo trzech bułgarskich przekładów biblijnych w XIX w.: *Czterech Ewangelii* Petra Sapunowa (1828), *Nowego Testamentu* Neofita Ryłskiego (1840) i *Biblii protestanckiej* Petka Sławiejkowa, tzw. *Biblii Carygradzkiej* (1874?).

Powstanie przekładów nowobułgarskich Biblii miało znaczenie bardziej symboliczne, a nawet polityczne, niż praktyczne, religijne. Cerkiewny bowiem przekład Biblii dalej funkcjonował w życiu religijnym, ale nowe przekłady w języku narodowym Bułgarów miały znaczenie jako „Biblia Narodowa” polityczne i kulturotwórcze. Były jakby przepustką Bułgarii do Europy, a jednocześnie uniwersalnym symbolem kultury narodowej. W jakiś sposób sprawdziło się adagium, że narodami stają się te, które mają własny przedkład Biblii.

Kraków

Ks. JERZY CHMIEL